

նակալից, դործակից եւ վանակից կ'ըլլար բազմաթիւ ուրիշ մեծանուն հայ վարդապետներու, որպէս Յովհաննէս Արճիշեց-
ւոյ, Գրիգորիս, Կիրակոս, Յովհաննէս եւ Մխիթար Երզնկաց-
ւոց, Յովհան Որտոնեցւոյ, Դաւիթ բարունապետին, Սաշա-
տուր Կեչարացւոյ Մխիթար Յաղմնացւոյ, Մատթէոս Եպիսկո-
պոս Դաւրիժեցւոյ, Յովհաննէս Սսեցւոյ եւ զեռ շատ ուրիշնե-
րու: Բնական է որ այս ուսումնական մ'Թնոլորաին մէջ Թորոս
Տարօնեցիի տաղանդը թեւ առնէր եւ հասնէր այն բարձրու-
թեան որուն քիչեր հասած են մեր մանրանկարչական պատ-
մութեան մէջ:

Կոստանդին Երզնկացի մեծատաղանդ տաղասացին «հոգե-
ւոր որդի» Գրիգորիս Երզնկացի իր Մխիթար Երզնկացի աշա-
կերտին հետ կ'անցնէր Գլաձոր: Մխիթար 1314-ին կը գրէր
ի Գլաձոր իր Լուծմանց Գիրքը որ այժմ կը գտնուի Վենետիկի
մեր վանքը, իբր 803 թուահամար: Մխիթար իր կարգ մը ուրիշ
յիշատակութեանց կը գրէ նաեւ. «Ես նուաստ անուն Մխիթար
կոչեցել Երզնկայեցի. զնալով ի մայրն իմաստից Գլաձոր կո-
չեցե(ա)լ առ ոտս Եսայա վ(ար)դ(ապե)տի ի վարժումն ա(ս-
տուա)ծիմաստ գրոց. եւ յորդորել զիս վ(ար)դ(ապե)տն իմ
Գրիգորիս զրեւ զգիրքս զայս յոյժ աշխատանաւք եւ հանդիպ-
ե(ա)լ բարէմիտ եւ քաղցրատեսակ եղբար լցե(ա)լ ամենայն
իմաստութ(եամ)բ եւս առաւել զբաղանութ(եամ)բ եւ ծաղկո-
ղութ(եամ)բ. անուն կոչեցե(ա)լ Թորոս ի Տարաւն գաւառէ:
Ծաղկազարդեաց զգիրքս զայս վ(ա)ս(ն) յոյժ սիրելոյ զմեզ Ու
որ հանդիպիք յիշեսլիք զինքն եւ զիւր ծնողոսն ի ք(րիստո)ս
մեզաց թողութի(ւ)ն խնդրելով»:

Հոս արդէն կը գտնանք Թորոսը իբր սիրուած եւ ընտրուած
ծաղկող եւ մանրանկարիչ: Մխիթարի այս գրչութեան մէջ
լուսանցքի մը վրայ Թորոս Տարօնեցի ունի ժամանակին տա-
րազով Հայ վարդապետ մը կանգուն եւ բազկատարած որ հա-
ւանաբար նոյն իսկ Մխիթար Երզնկացին կը ներկայացնէ:

Թորոս Տարօնեցւոյ ինծի ծանօթ յաջորդ աշխատանքը
1317-1318-ին Գլաձոր գրեալ Ոսկեփորիկի մը ծաղկելն ու ման-
րանկարելն է: Այս ձեռագիրն ալ այժմ կը գտնուի Վենետիկի
մեր վանքին մէջ իբր թիւ 265, գրեալ դեղնորակ եւ ողորկ
թուղթի վրայ, բոլորգիր, Այբգիս արեղայէ: